

**ความฉลาดทางอารมณ์ สัมพันธภาพในครอบครัว
และการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของ
สมาชิกโครงการทูปีนัมเบอร์วัน**

Emotional Quotient, Family Relationship and the Suicide

At-Risk Prevention of the TO BE NUMBER ONE

Project's Members

สุขุมาลัย สมสุขเจริญ*
รศ.ไฉไล ตักติวรพงศ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ สัมพันธภาพในครอบครัว และการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโครงการทูปีนัมเบอร์วัน ตลอดจนเปรียบเทียบ การป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกโครงการทูปีนัมเบอร์วัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิก โครงการทูปีนัมเบอร์วัน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการป้องกันความเสี่ยงต่อ การฆ่าตัวตายของสมาชิกโครงการทูปีนัมเบอร์วัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ สมาชิกโครงการทูปี นัมเบอร์วัน ที่มาใช้บริการที่ศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น ณ พิวเจอร์พาร์ค รังสิต จำนวน 318 คน เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน การทดสอบความ แตกต่างน้อยที่สุด และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยกำหนดนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกมีความฉลาดทางอารมณ์ สัมพันธภาพในครอบครัว และการป้องกันความเสี่ยง ต่อการฆ่าตัวตายอยู่ในระดับสูงสมาชิกที่มีปัจจัยบุคคลแตกต่างกันมีการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ การป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ สัมพันธภาพในครอบครัวยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการป้องกันความเสี่ยงต่อ การฆ่าตัวตาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์ สัมพันธภาพในครอบครัว การป้องกันความเสี่ยง การฆ่าตัวตาย

* นิสิตปริญญาโท สาขาพัฒนสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาจิตติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Abstract

The objectives of this research were four-folds. First, it aimed to study the level of emotional quotient, family relationship, and suicide risk prevention of the TO BE NUMBER ONE Project members. Secondly, it compared the suicide risk prevention of the TO BE NUMBER ONE Project members classified by their personal factors. Thirdly, it established the relationship between emotional quotient and the suicide risk prevention. And finally, it examined family relationship with the suicide risk prevention of the TO BE NUMBER ONE Project members. The samples of this study were 318 members of TO BE NUMBER ONE Project who obtained the services at the Friend's Corner at Future Park Rangsit. Data were collected by questionnaire and analyzed by utilizing computer program package. Statistics used for data analysis were the percentages, the mean, the standard deviation, the t-test, the analysis of variance, the least significant difference test (LSD), and the Pearson's product moment correlation coefficient. The statistical significance level was set at 0.05. Research results indicated that the emotional quotient, family relationship and suicide risk prevention were at high level. The members of the TO BE NUMBER ONE Project who had different personal factors were not different in suicide risk prevention at the statistical significance level of 0.05. The emotional quotient was found to be positively related to suicide risk prevention at the statistical significance level of 0.05. And finally, family relationship was positively related to suicide risk prevention at the 0.05 level of statistical significance.

Keywords: emotional quotient, family relationship, risk prevention, suicide

บทนำ

การฆ่าตัวตายเป็นสาเหตุการตาย 10 อันดับแรกในทุกกลุ่มอายุเกือบทุกประเทศทั่วโลก (ประเวศ ตันติพิวัฒน์สกุล, 2543) อีกทั้งยังเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งแนวโน้มการฆ่าตัวตายของประชากรในประเทศไทยตั้งแต่ปีพ.ศ. 2524 - 2551 แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา เพิ่มขึ้นและลดลงตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ (ชรินทร์ ลิ้มสนธิกุล, 2552) กรมสุขภาพจิตได้ระบุว่า ข้อมูลการฆ่าตัวตายของคนไทยในปีพ.ศ. 2553 มีคนไทยฆ่าตัวตายกว่า 3.7 พันคน คิดเป็น 5.9 คนต่อแสนประชากร ซึ่งเฉลี่ยวันละ 10 ราย (กรมสุขภาพจิต, 2554) สถานการณ์การฆ่าตัวตายในปัจจุบันจึงน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ปัจจุบันสถิติการฆ่าตัวตายของเด็กและวัยรุ่นมีสูงขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้สำนักสุขภาพจิตสังคม กรมสุขภาพจิตได้ศึกษาปัญหาการฆ่าตัวตายในเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีจากข่าวหนังสือพิมพ์ ปี 2552 จากการรวบรวมข้อมูลการฆ่าตัวตายจากหนังสือพิมพ์ 13 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม 2552 ยังพบว่า ข่าวการฆ่าตัวตายจนสำเร็จในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี มีทั้งหมดจำนวน 9 ข่าว โดยอายุต่ำที่สุด ที่พบคืออายุ 10 ปี สาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการฆ่าตัวตายของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี คือ น้อยใจร้อยละ 56.9

(กรมสุขภาพจิต, 2553) จากสถานการณ์ดังกล่าว จะพบว่าการฆ่าตัวตายเกิดขึ้นในสังคมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกลุ่มอายุที่เริ่มพบสถิติฆ่าตัวตายมากขึ้นคือ 10-24 ปีโดยสาเหตุมาจากหลายประการ เช่น ปัญหาภายในครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ปัญหาการเรียน ปัญหาการสูญเสียคนรัก ปัญหาสุขภาพกาย โรคจิตเวช และความเครียด ทำให้มีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายได้ (มาโนช หล่อตระกูล และ ปราโมทย์ สุคนิษฐ์, 2548) บางรายพบว่าฆ่าตัวตายด้วยอารมณ์ชั่ววูบ (ศุภรัตน์ เอกอัศวิน, 2547) จากข้อมูลดังกล่าว จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า การกระทำหลายครั้งในชีวิตของคนเรา บางทีก็มีมาจากสภาวะอารมณ์ มากกว่าเรื่องเหตุผลเพียงอย่างเดียว อารมณ์จึงถือว่าเป็นส่วนสำคัญของชีวิต ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนเรา ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เป็นเรื่องของความสามารถทางอารมณ์ในการเรียนรู้และเข้าใจตนเอง เข้าใจ เห็นใจผู้อื่น มีความมุ่งมั่น มีความสามารถในการหาทางออกที่เหมาะสมที่สุดที่จะจัดการกับตนเอง บุคคล หรือสถานการณ์ต่างๆ รอบตัวได้อย่างดี (กรมสุขภาพจิต, 2548) นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยที่ยืนยันว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงฆ่าตัวตายของวัยรุ่น (Wang, 2000) อีกทั้งยังพบการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อการพยายามฆ่าตัวตาย กรณีศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ที่พบว่า ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายมีปัญหาด้านสัมพันธภาพในครอบครัว (บัวลอย นนทะน่าน, 2545) ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนบุคคล และครอบครัว (Cleary, 2002) สัมพันธภาพในครอบครัวจึงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้คนในครอบครัวช่วยเหลือ ดูแล เกื้อกูลในยามที่สมาชิกในครอบครัวเผชิญปัญหา สัมพันธภาพในครอบครัวที่ดี จึงเป็นรากฐานที่สำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาให้มีการปรับตัวที่เหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ รวมทั้งมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ ตลอดจนสามารถป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายทั้งตนเองและผู้อื่นได้

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความฉลาดทางอารมณ์ สัมพันธภาพในครอบครัว และการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกทุป็นัมเบอร์วัน ที่มาใช้บริการในศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่นสาขา พิวเจอร์พาร์ค รังสิต เนื่องจากเป็นศูนย์ให้บริการที่ตั้งอยู่ในย่านชุมชน และอยู่ใกล้แหล่งรวมความเจริญในด้านต่างๆ อาทิ ร้านเกมส์ ร้านคาราโอเกะ โรงภาพยนตร์ ซึ่งสถานที่ดังกล่าวนี้ล้วนเป็นแหล่งนัดพบของวัยรุ่น และอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้ถ้าวัยรุ่นใช้เป็นทางออกที่ไม่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ สัมพันธภาพในครอบครัว และการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโครงการทุป็นัมเบอร์วัน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโครงการทุป็นัมเบอร์วัน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโครงการทุป็นัมเบอร์วัน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับการป้องกันความเสี่ยงต่อการ

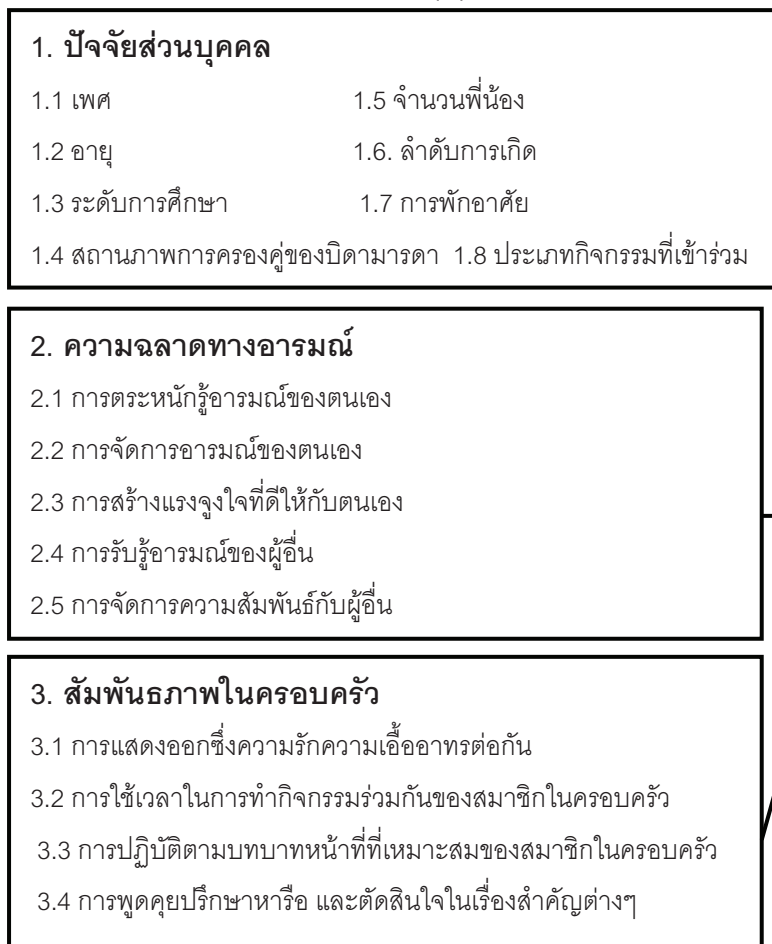
ฆ่าตัวตายของสมาชิกโครงการทูปี่นัมเบอร์วัน

สมมติฐานในการวิจัย

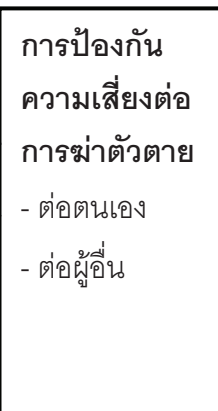
1. สมาชิกโครงการทูปี่นัมเบอร์วันที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายแตกต่างกัน
2. ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโครงการทูปี่นัมเบอร์วัน
3. สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโครงการทูปี่นัมเบอร์วัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (X)

ตัวแปรตาม (Y)

นิยามศัพท์

สมาชิก หมายถึง บุคคลอายุตั้งแต่ 10-24 ปี ที่เป็นสมาชิกโครงการทูปีนัมเบอร์วัน และมาใช้บริการในศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่นนพิวเจอร์พาร์ค รังสิต

ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของสมาชิกในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง และผู้อื่น สามารถควบคุมและบริหารจัดการอารมณ์ และแสดงออกมาได้อย่างเหมาะสม เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ตามแนวคิดของ Goleman (1995) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง หมายถึง การที่สมาชิกรู้เท่าทันอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง รู้สาเหตุที่ทำให้เกิดอารมณ์และความรู้สึก สำรวจและประเมินตนเองได้ตรงตามความเป็นจริง ยอมรับสภาพความเป็นจริงของตนเอง เชื่อมมั่นในความสามารถและความมีคุณค่าในตนเอง

2. การจัดการอารมณ์ของตนเอง หมายถึง การที่สมาชิกควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกของตนให้อยู่ในสภาพปกติ สามารถสะกดกลั้นอารมณ์ ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น แสดงออกได้เหมาะสมตามสถานการณ์มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง จัดการกับอารมณ์ได้เหมาะสม ปรับอารมณ์ให้เข้ากับสถานการณ์ได้ดี มีวิธีการในการคลายเครียดที่เหมาะสม รู้สึกผ่อนคลาย เมื่อต้องอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่มีความกดดัน

3. การสร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับตนเอง หมายถึง การที่สมาชิกสร้างความหวังและให้กำลังใจตนเอง เพื่อให้ได้รับความสำเร็จในการทำงานที่ยุ่งยากซับซ้อนมองโลกในแง่ดี เผชิญกับปัญหาและอุปสรรคได้อย่างไม่ย่อท้อ กระตือรือร้นในการทำงาน พยายามหาวิธีแก้ปัญหาและปรับปรุงงานเพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จ สามารถรอคอยโอกาสเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ดีกว่า มีการวางแผนการทำงานอย่างมีระบบ

4. การรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น หมายถึง การที่สมาชิกมีความเข้าใจและรู้จักในอารมณ์ความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น สามารถแปลความหมายของอารมณ์ความรู้สึกและการแสดงออกของผู้อื่นได้ รู้ถึงความรู้สึกนึกคิด มุมมองของผู้อื่น เห็นใจผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถตอบสนองความต้องการของผู้อื่นได้ดี คาดคะเนสถานการณ์ในด้านความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มได้

5. การจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึง การที่สมาชิกสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นมิตรกับบุคคลได้ทุกประเภทมีความคล่องในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นและแสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่นได้ โน้มน้าวความคิดเห็นของบุคคลอื่นอย่างนุ่มนวลและได้ผล ทำให้เกิดความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติภารกิจ ให้บรรลุเป้าหมาย มีการสื่อความที่ดี สามารถเจรจาต่อรองแก้ไขและหาทางยุติปัญหาและข้อขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม เต็มใจให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้อื่นเดือดร้อน

สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว และเครือญาติ หรือบุคคลอื่นๆ ที่อาศัยรวมอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน โดยมีการแสดงออกซึ่งความรักความเอื้ออาทรต่อกัน มีการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว รับประทานอาหารและน้ำที่ของตนเอง และมีการพูดคุยปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ

การป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย หมายถึง การที่สมาชิกมีพฤติกรรมในการป้องกันไม่ให้ความคิดที่จะกระทำหรือตั้งใจให้ตนเองถึงแก่ความตายนั้นเกิดขึ้นทั้งด้านต่อตนเอง และด้านต่อผู้อื่น

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกสมาชิกทูบีนัมเบอร์วัน ที่มาใช้บริการในศูนย์เพื่อนใจ วิทยุหนึ่งพิวเจอร์พาร์ค รังสิต ในช่วงเดือนมกราคม 2552 - ธันวาคม 2553 จำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,839 ราย ผู้วิจัยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (บุญธรรม กิจปรีดาปริสุทธิ, 2535) ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

- เมื่อ
- n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 - N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา
 - e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (กำหนดให้มีค่าเท่ากับ .05)

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 329 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากรายชื่อสมาชิก โครงการทูบีนัมเบอร์วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการครองคู่ของบิดามารดา จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด การพักอาศัย และประเภทกิจกรรมที่เข้าร่วม
2. แบบประเมินเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 39 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการสรุปรวบรวมข้อมูลและแนวคิดของของ Goleman (1995)
3. แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว จำนวน 40 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารและงานวิจัยต่างๆโดยอาศัยแนวคิดของจิราพร ชมพิกุล และคณะ (2552)
4. แบบสำรวจการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย จำนวน 19 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยอาศัยแนวคิดของ ญัฐวุฒิ สุวรรณช่าง (2547)

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นไปทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับสมาชิกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษาจำนวน 30 คน จากนั้น นำผลที่ได้จากการทดสอบ มาวิเคราะห์คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach alpha

coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้ แบบสอบถามเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของสมาชิก มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .891 แบบสอบถามเรื่องสัมพันธภาพในครอบครัวของสมาชิก มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .949 แบบสอบถามเรื่องการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิก มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .846

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายข้อมูลทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล ข้อมูลด้านความฉลาดทางอารมณ์ สัมพันธภาพในครอบครัว และการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย

2. ใช้สถิติค่าที (t-test) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย ในกรณีที่ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกออกเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ เพศ

3. ใช้สถิติค่าเอฟ (F - test) ทดสอบค่าความแปรปรวนของการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย ในกรณีที่ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ การครองคู่ของบิดามารดา จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด การพักอาศัย และประเภทกิจกรรมที่เข้าร่วม และทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

4. ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ กับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิก

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ พบผลการวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกเป็นเพศหญิงร้อยละ 50.9 และเพศชาย ร้อยละ 49.1 ส่วนใหญ่มีอายุ 14-16 ปี ร้อยละ 40.6 อายุ 10-13 ปี ร้อยละ 30.8 และอายุ 17 ปีขึ้นไป ร้อยละ 28.6 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 15.21 ปี มีระดับการศึกษา อยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 40.6 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 34.0 ประถมศึกษา ร้อยละ 12.8 และระดับอนุปริญญา / ปวส./ ปริญญาตรี ร้อยละ 12.6 ส่วนใหญ่สถานภาพการครองคู่ของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 71.1 แยกกันอยู่ / หย่าร้าง ร้อยละ 22.7 และบิดาหรือมารดา เสียชีวิต / บิดาและมารดาเสียชีวิต ร้อยละ 6.2 มีพี่น้อง 2 คน ร้อยละ 46.9 พี่น้อง 3 คนขึ้นไป ร้อยละ 28.3 และเป็นบุตรคนเดียว ร้อยละ 24.8 มีลำดับการเกิดเป็นบุตรคนเล็ก ร้อยละ 33.7 บุตรคนโต ร้อยละ 29.9 และบุตรคนกลาง ร้อยละ 11.6 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ร่วมกับบิดามารดา ร้อยละ 69.2 พักอาศัยอยู่ร่วมกับบิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ร้อยละ 16.7 และพักอยู่ร่วมกับญาติ ร้อยละ 14.1

ส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะ ร้อยละ 51.0 ดนตรี ร้อยละ 19.8 ภาษา ร้อยละ 16.1 และกีฬา ร้อยละ 13.1

2. การศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ ของสมาชิกโครงการทูปีนัมเบอร์วัน ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้าน พบว่าสมาชิกมีระดับความฉลาดทางอารมณ์ ในทุกๆด้านอยู่ในระดับสูง โดยมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านการสร้างแรงจูงใจที่ดีที่สุด ให้กับตนเองสูงที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 รองลงมาคือด้านการรับรู้และเข้าใจในอารมณ์ของผู้อื่นด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้านการตระหนักรู้ในตนเอง และด้านการบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90, 3.83, 3.78 และ 3.70 ตามลำดับ

3. การศึกษาระดับสัมพันธภาพในครอบครัว ของสมาชิกโครงการทูปีนัมเบอร์วัน ผลการวิจัยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพในครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้าน พบว่าสมาชิกมีระดับสัมพันธภาพในครอบครัวทุกๆ ด้านอยู่ในระดับสูง ยกเว้นด้านการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวที่พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยสัมพันธภาพด้านการแสดงออกซึ่งความรักความเอื้ออาทรต่อกัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 รองลงมาคือด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัวด้านการพูดคุยปรึกษาหารือและตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ และด้านการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91, 3.86, 3.38 ตามลำดับ

4. การศึกษาระดับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโครงการทูปีนัมเบอร์วัน ผลการวิจัยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย โดยรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้าน พบว่าสมาชิกมีระดับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายทั้งในด้านต่อตนเอง และด้านต่อผู้อื่นอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และ 3.73 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

5. สมาชิกโครงการทูปีนัมเบอร์วัน ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการครองคู่ของบิดามารดา จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด การพักอาศัย และประเภทกิจกรรมที่เข้าร่วมแตกต่างกัน มีการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05

6. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ กับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโครงการทูปีนัมเบอร์วัน ผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .70$) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเองด้านการสร้างแรงจูงใจที่ดีที่สุดให้กับตนเองด้านการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .34, .55, .65, .55$ และ $.66$ ตามลำดับ)

7. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโครงการทูปีนัมเบอร์วัน ผลการวิจัยพบว่าสัมพันธภาพในครอบครัวโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความฉลาดทางอารมณ์ สัมพันธภาพในครอบครัวและการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิก

(n=318)

ตัวแปร	(\bar{X})	S.D.	ระดับ
ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม	3.84	.45	สูง
1. ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง	3.78	.51	สูง
2. ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง	3.70	.60	สูง
3. ด้านการสร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับตนเอง	3.98	.54	สูง
4. ด้านการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น	3.90	.53	สูง
5. ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น	3.83	.63	สูง
สัมพันธภาพในครอบครัวโดยรวม	3.80	.65	สูง
1. ด้านการแสดงออกซึ่งความรักความเอื้ออาทรต่อกัน	4.19	0.74	สูง
2. ด้านการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว	3.38	1.03	ปานกลาง
3. ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว	3.91	.73	สูง
4. ด้านการพูดคุยปรึกษาหารือและตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ	3.86	.80	สูง
การป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายโดยรวม	3.72	.56	สูง
1. ด้านต่อตนเอง	3.71	.59	สูง
2. ด้านต่อผู้อื่น	3.73	.68	สูง

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่อยู่ระหว่าง 3.67-5.00 หมายถึง ตัวแปรอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่อยู่ระหว่าง 2.34-3.66 หมายถึงตัวแปรอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่อยู่ระหว่าง 1.00-2.33 หมายถึงตัวแปรอยู่ในระดับต่ำ

ที่ระดับ .05 ($r = .58$) สัมพันธภาพในครอบครัวด้านการแสดงออกซึ่งความรักความเอื้ออาทรต่อกัน ด้านการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว ด้านการพูดคุยปรึกษาหารือและตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิกโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .44, .35, .55$ และ $.55$ ตามลำดับ) ดังตารางที่ 2

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่า สมาชิกโครงการทูปีนิมเบอร์วัน มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84) และเมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่าสมาชิกมีระดับความฉลาดทางอารมณ์ได้แก่

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ สัมพันธภาพในครอบครัวกับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของสมาชิก

(n = 318)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายโดยรวม
ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม	.70*
1. ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง	.34*
2. ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง	.55*
3. ด้านการสร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับตนเอง	.65*
4. ด้านการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น	.55*
5. ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น	.66*
สัมพันธภาพในครอบครัวโดยรวม	.58*
1. ด้านการแสดงออกซึ่งความรักความเอื้ออาทรต่อกัน	.44*
2. ด้านการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว	.35*
3. ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว	.55*
4. ด้านการพูดคุยปรึกษาหารือและตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ	.55*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการสร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับตนเอง ด้านการรับรู้และเข้าใจในอารมณ์ของผู้อื่น ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการบริหารจัดการอารมณ์ของตนเอง อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98, 3.90, 3.83, 3.78 และ 3.70 ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเนื่องจากในปัจจุบันสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของเด็กและเยาวชนมากขึ้น โดยมีความเชื่อแนวใหม่ที่เห็นว่าคนที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตได้นั้นต้องมีทั้งความฉลาดทางเชาวน์ปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ประกอบกัน สถาบันการศึกษาจึงเป็นสถาบันสำคัญที่จะพัฒนาทั้ง IQ และ EQ ควบคู่กันไป (วีรวรรณ ปันนิตามัย, 2545) สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้สมาชิกมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงคือ การที่สมาชิกได้รับการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการชุมชนเข้มแข็งวัน ทั้งด้าน ดนตรี กีฬา ภาษา ศิลปะ ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้รับประสบการณ์ และเพิ่มพูนทักษะจากการฝึกแก้ปัญหาและพัฒนา EQ โดยการทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งดำเนินการโดยนักจิตวิทยาประจำโครงการ จึงมีส่วนช่วยเสริมสร้างให้สมาชิกตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง สามารถบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองสามารถสร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับตนเองรับรู้และเข้าใจในอารมณ์ของผู้อื่น และสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนคนอื่นได้ เพราะได้มีโอกาสทำงานร่วมกันใน

หลายๆ กิจกรรม ซึ่งก็มีส่วนในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของสมาชิกได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัว พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพในครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84) และเมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่าสมาชิกมีระดับสัมพันธภาพในครอบครัวในด้านการแสดงออกซึ่งความรักความเอื้ออาทรต่อกัน ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว ด้านการพูดคุยปรึกษาหารือและตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19, 3.91, 3.86 ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สมาชิกในครอบครัวของสมาชิกแสดงออกถึงความรักความเอื้ออาทรต่อกัน รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนและปฏิบัติตนได้สอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ร่วมมือร่วมใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ มีการพิจารณาปัญหาของครอบครัวร่วมกันรวมทั้งปรึกษาหารือกันถึงเรื่องที่เป็นปัญหาและช่วยกันหาทางออกที่เหมาะสมนอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบประเด็นที่น่าสนใจ ในด้านการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวที่พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38) โดยเมื่อผู้วิจัยพิจารณาคำถามเป็นรายข้อ จะพบว่าประเด็นที่น่าสนใจคือ ครอบครัวของสมาชิกไม่ค่อยมีงานอดิเรกที่ต้องทำร่วมกัน เช่น เล่นกีฬา ออกกำลังกาย เลี้ยงสัตว์เลี้ยงด้วยกันเป็นต้น ซึ่งคะแนนเฉลี่ยในข้อนี้จัดอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96) ทั้งนี้อาจเนื่องจากพ่อแม่ต้องทำงานหาเลี้ยงตนและครอบครัว ฉะนั้นอาชีพมีส่วนสำคัญต่อสมาชิกในครอบครัวมาก เช่น พ่อแม่ที่ต้องทำงานนอกบ้าน ก็จะไม่ค่อยมีเวลว่างทำกิจกรรมหรือพักผ่อนหย่อนใจร่วมกันในครอบครัวได้บ่อยมากนัก อีกทั้งในสังคมสมัยใหม่ผู้หญิงมีบทบาทในเรื่องการทำงานมากขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มพูนรายได้ แต่ผลเสียที่เกิดขึ้นก็คือ เด็กสมัยใหม่จะมีเวลาได้อยู่กับพ่อแม่ลดน้อยลง

จากการศึกษาการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายพบว่า สมาชิกมีการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72) และเมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่าสมาชิกมีระดับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายทั้งในด้านต่อตนเอง และด้านต่อผู้อื่นอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และ 3.73 ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเนื่องจากสมาชิกมีพฤติกรรมในการป้องกันไม่ให้เกิดตนเองเกิดความคิดที่จะกระทำ หรือจงใจให้ตนเองถึงแก่ความตาย เมื่อมีปัญหา ก็สามารถหาคนที่ให้คำปรึกษาช่วยคิดแก้ไขปัญหาได้ สามารถพูดคุยปัญหากับพ่อแม่หรือคนในครอบครัวได้ ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหามากกว่าการใช้อารมณ์ ใช้สติคิดทบทวนยามที่มีปัญหาเพื่อให้ปัญหานั้นลุล่วงไปได้ด้วยตนเอง เมื่อรู้สึกเครียด มักจะหากิจกรรมทำเพื่อผ่อนคลาย เช่น ออกกำลังกาย เพื่อหาทางทำจิตใจให้สบายขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนช่วยเหลือในการป้องกันไม่ให้เกิดคนอื่นรอบข้างเกิดความคิดที่จะกระทำหรือจงใจให้ตัวเขาถึงแก่ความตาย โดยสามารถให้คำปรึกษาเมื่อยามที่เพื่อนมีปัญหาคับข้องใจ ยอมรับฟังปัญหาให้การยอมรับไม่ตำหนิหรือซ้ำเติม รวมทั้งสามารถปลอบโยนให้กำลังใจผู้ที่มีปัญหา ให้เขารู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า และกระตุ้นให้เขาเกิดความรู้สึกที่ดีได้

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด การพักอาศัย ประเภทกิจกรรมที่เข้าร่วมที่แตกต่างกัน พบว่ามี การป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากสมาชิกทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.2) พักอาศัยอยู่ร่วมกับบิดามารดา ซึ่งผลจากการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างนี้มีสัมพันธภาพในครอบครัวโดยรวมที่ดี ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา ได้รับการเอาใจใส่ดูแล มี

การแสดงออกซึ่งความรักใคร่เอื้ออาทรต่อกัน สมาชิกในครอบครัวมีการติดต่อสื่อสารกัน รับฟังซึ่งกันและกัน มีความเข้าใจและใช้เหตุผล เมื่อมีปัญหาสมาชิกในครอบครัวก็จะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วย อีกทั้งสมาชิกส่วนใหญ่ได้รับการศึกษา ไม่ว่าจะมีความรู้เล็กน้อยหรือมากก็ต้องทำตามหน้าที่และบทบาทของตนเอง นั่นคือการไปเรียนหนังสือ ได้เรียนรู้วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และวิชา สุขศึกษา จากสถาบันการศึกษา ทำให้มีความรู้และทักษะในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง และสมาชิกส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.9 มีพี่น้องสองคน จึงทำให้มีคนที่คอยพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจกัน นอกจากนี้ กิจกรรมที่ทางโครงการจัดให้สมาชิกเข้าร่วม ทั้งประเภทดนตรี กีฬา ภาษา และศิลปะ ล้วนแต่ได้รับการวางแผนเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ความฉลาดทางอารมณ์ และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทำให้สมาชิกมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่ดี จึงทำให้มีการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายไม่แตกต่างกัน

ความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายโดยภาพรวม ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .70$) ซึ่งก็อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น อาทิ กิจกรรมทางด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ รวมถึงการทำกิจกรรมกลุ่มแก้ปัญหาพัฒนา EQ ที่ได้จัดขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางของการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ พัฒนาทักษะและความสามารถในการบริหารจัดการอารมณ์โดยอาศัยกระบวนการกลุ่มให้เกิดความสนุกสนาน พร้อมทั้งการพัฒนาทักษะต่างๆ อาทิ การควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาแสดงออกได้อย่างเหมาะสม และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีความภาคภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต มีความสุขสงบทางใจและสามารถดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพของสมาชิกสร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เจริญสมวัย ตลอดจนสามารถเผชิญกับปัญหา และสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียดได้อย่างเหมาะสม ซึ่งได้สอดคล้องกับ วีรวัดน์ ปันนิตามัย (2545) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลได้ประยุกต์ความฉลาดทางอารมณ์มาใช้ในชีวิตประจำวัน จะช่วยให้บุคคลนั้นมีความสามารถในการปรับตัว เช่น ในเรื่องของ การแสดงออกของอารมณ์และความรู้สึก การสื่อสาร สามารถทำได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ถูกกาลเทศะ นอกจากนี้ยังช่วยลดข้อขัดแย้ง เกิดความร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ สามารถมุ่งสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สัมพันธภาพในครอบครัวโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายโดยรวม ในระดับปานกลาง ($r = .58$) สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ (2546) ที่กล่าวว่า สัมพันธภาพจะดีหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความรักใคร่ผูกพัน การพักผ่อนหย่อนใจร่วมกันในครอบครัว การติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว ความคล้ายคลึงกันในด้านความคิดเห็น ความเข้าใจและการใช้เหตุผลในครอบครัว การรับรู้บทบาทและหน้าที่ของตนเอง การแก้ปัญหา ร่วมกัน ทั้งนี้ถ้าวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี จะมีการปรับตัวดี แต่ถ้าวัยรุ่นมีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ก็จะปรับตัวไม่ดีไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง เพื่อช่วยให้ครอบครัวตระหนักถึงการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกัน ดังนั้น สถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ครอบครัวของสมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีในครอบครัว ส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้เวลาว่างในการอยู่กับครอบครัวเพิ่มมากขึ้น เช่น ส่งเสริมให้รับประทานข้าวพร้อมหน้ากัน ดูโทรทัศน์ด้วยกัน มีงานอดิเรกทำร่วมกันมีเวลาว่างในวันหยุดก็ไปเที่ยว หรือไปเยี่ยมญาติพี่น้องด้วยกัน อีกทั้งควรส่งเสริมให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทางโทรทัศน์เกี่ยวกับการส่งเสริมสัมพันธภาพในครอบครัว หรือนำความรัก ความผูกพันในครอบครัวมาเป็นสื่อกลางในการโฆษณาต่างๆ เพื่อให้มีตัวอย่างครอบครัวดีๆ ในสังคมไทย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีความสัมพันธ์กับการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย เช่น รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ความเครียด บุคลิกภาพ และการเข้ารับบริการแก้ปัญหาสุขภาพจิต เป็นต้น
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพควบคู่ด้วย เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต การสนทนากลุ่ม ประกอบการใช้แบบสอบถามเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก ซึ่งจะนำไปสู่การนำไปวางแผนช่วยเหลือสมาชิกที่อาจจะอยู่ในกลุ่มเสี่ยง
3. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง โดยการสร้างโปรแกรมศึกษาส่งเสริมป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย ในกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. 2548. **คู่มือจัดตั้งศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น**. นนทบุรี : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.
- _____. 2554. **สถิติการฆ่าตัวตายประเทศไทย**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.suicidethai.com>. (วันที่เข้าถึง 6 กันยายน 2554).
- จิราพร ชมพิบูล, ปราณีย์ สุทธิสุคนธ์, เกียรติศักดิ์ ชื่อเลื่อม และดุชนิ คำมี. 2552. **รายงานการวิจัยสัมพันธภาพในครอบครัวไทย**. สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชรินทร์ ลิ้มสนธิกุล. 2552. "การฆ่าตัวตายสำเร็จของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2551 [ปฏิถนะ]". **วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย** 17: 52-54.
- ณัฐฉา สุวรรณช่าง. 2547. **ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความฉลาดทางอารมณ์ และการป้องกันความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร**.

- วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
บัวลอย นนทะน้า. 2545. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพยายามฆ่าตัวตาย : กรณีศึกษาจังหวัดนครสวรรค์.**
กรุงเทพมหานคร: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. ที่ประชุมวิชาการกรมสุขภาพจิต นานาชาติ
ครั้งที่ 8 ประจำปี 2545 สุขภาพจิตกับยาเสพติด : 129-130.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2535. **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ B&B Publishing.
- ประเวช ตันติพิวัฒนสกุล และ สุรสิงห์ วิศรุตรัตน์. 2542. **การฆ่าตัวตาย: การสอบสวนหาสาเหตุและการ
ป้องกัน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์พัฒนาวิชาการการปรึกษาเรื่องเอ็ดส์ กรมสุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข.
- มานิช หล่อตระกูลและปราโมทย์ สุคนิชย์. 2548. **จิตเวชศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร : โรงพยาบาลรามธิบดี.
วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2545. **เชาวน์อารมณ์ (EQ): ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต.**
กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์. 2546. “สัมพันธ์ภาพในครอบครัว การยอมรับจากเพื่อนกับการเห็นคุณค่าในตนเอง
ของเด็กวัยรุ่นตอนต้น”. **วารสารสาธารณสุขศาสตร์** 32 (2): 129-139.
- ศุภรัตน์ เอกอัศวิน. 2547. “การพยายามฆ่าตัวตายซ้ำในวัยรุ่นที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลจิตเวช”.
วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย 12 (1): 40-47.
- Cleary, K. M. 2002. **Risk factors for completed adolescent suicide: Implications for
prevention.** Pacific Graduate School of Psychology. Professional Psychology: Research
and Practice, 35 (1), 90-96.
- Wang, W.L. 2000. **Family and personal factors influencing adolescent suicide risk
behaviors.** University of New Hampshire, Manchester.